

Why is Emet a Midat Harachamim?

What is the meaning of “Zichronot” if God doesn’t forget?

Why does Yona run away?

(1) תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת סנהדרין פרק יא הלכה ה- אמר יוונה יודע אני שהగויים קרובים תשובה הן והריני הולך ומתנבأ עליהם והם עושים תשובה והקב"ה בא ופורע משונאהיה של ישראל ומה עלי לעשות לברוח

(2) מגילתא דרבנן ישמעאל בא - מסכתא דפסחא פרשה א- ירמיה תבע בבוד האב וכבוד הבן... אליהו תבע בבוד האב ולא כבוד הבן... יוונה תבע בבוד הבן ולא כבוד האב ... רבנן אומר לא הריך יוונה אלא לאבד עצמו בימן שנאמר ויאמר אליהם שאוני והטילוני אל הים. וכן נמצא האבות והנביאים. היו נתנים עצם על ישראל. במשה מה הוא אומר ועתה אם תשא חטאיהם ואם אין מחייב נא מספער אשר כתבת (שמות לב לב). אם בכבה את עשו לי הרגני בא הרוג אם מצאת חן בעיניך ואל אוראה ברעה... בכל מקום אתה מוצא האבות והנביאים נתנו נפשם על ישראל

(3) מלכים ב פרק יד- (כג) בשנת חמש עשרה שנה לאמציהו בקיוש מילך ירבעם בן יואש מלך ישראל בשםך ארבעים וארבעת שנה (כד) ויעש הרע בעניינו לינוק לא פר מלחתאות ורבעם בדנברת אשר החטיא את ישראל (בה) והוא השיב את גבול ישראל מלובא חמות עד ים הערבה פדבר יקון אלני ישראל אשר דבר ביד עבויו יוונה בראמת היביא אשר מגת החפר (כו) כי ראה יקון את עני ישראל מרה מארך ואפס עצור ואפס עזוב ואין עזר לישראל (כז) ולא דבר יקון למחות את'ים ישראל מחתה השמים ועושיםם ביז' ורבעם בקיוש

(4) פרק דרבי אליעזר פרק י- זלה מה ברוח, אלא פעם ראשונה שלחו להשיב את גבול ישראל ועמדו דבוריו, שפאמיר [מ"ב יד, כה] הוא השיב את גבול ישראל מלובא חמות וגז. פעם שנה שלחו לירושלים להחריבה, פין שעשן תשובה, סקדוש ברוח הוא עשה הרבה חסדי ונחים על קרעה ולא חרבבה, והוא ישראל קוראין אותו נביא שקר. פעם שלישית שלחו לינווה. זו יוונה דין בין עצמן אמר אני יודע שזה הגוי קרוبي תשובה הן, עבשו עוזין תשובה, וסקדוש ברוח הוא שולט רצדו על ישראל, ולא די ישראל קורין אותו נביא השקר, אלא אף אמות העולם, הריני בורם לי למקום שלא נאמר בבודו שם

(5) רש"י יוונה פרק ד- וירע אל יוונה - אמר עכשו יאמרו העכו"ם שאני נבי השקר

(6) אבן עזרא יוונה פרק ד- בעבר ראותו כי ישראל לא עשו תשובה יפחן שתבואה הרעה עליהם

(7) אחד שדעתו איננה מובנת לנו – הוא יונת. הוא שיש בידו להזיר את הבריות לモטב, מפרב קיבל על עצמו שליחות זו וברוח. מפני מה הוא ברוח? לא מטעמים לאומים – שנהת הגויים ושנאית ניגות זו מחרבת שומרון. בספר אין רמז כל שהוא לטעם מעין זה. גם קשה לקבל את הדעה שמטעים אישים – שמא יוחזק בדי, אמינו לא תיהפך – סירב לקבל את שליחותו הנבאית. שכן אילו אגשי ניגות לא היו חווים בתשובה והיו ניצולים, אפשר היה לחשוד בינויו שלא שלוו של מקום הוא, אבל מכיוון שהם שבו בתשובה שלמה, מה בדאות יש כאן, ומה פפי מה יהושש לך?

יונת ברוח מפני שתשובתם עשויה לו הרUIL. וכך אין באים לשאלת העיקרית של הספר: צידוק התשובה. מסתבר שלדעתו של יונת אין צדק בסילחת החטאיהם לרשעים גם אם עשו תשובה שלמה ואמיתית. הם רצחו, עשו אלמנות ויתומים, ועושים תשובה וייסלה להם? וכי על-ידי כך יקומו הנרצחים יהיה? וכי סבלם של האלמנות והיתומים ייעלם? מה צדק יש בתשובה?

(8) יונת פרק ד-(א) וַיָּרֶא אֱלֹהִים נְגֹדְלָה יוֹנָה וַיַּחֲרֵל (ב) וַיַּתְפִּיל אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְלֹא כִּי
זה דבריו עד-היוות עלי-אדמתו על-פנֵי קדמתי לברית תרשישה כי יוציאי כי אתה אל-חפוא ברוחם אף
איפום ורב-חסד ונחם על-הרעה(g) ועתה יקוץ קח-בא את-נפשי ממעני כי טוב ממעני מתחי: (ד)
ויאמר יקוץ ההייטב תרה לך(h) ויצא יונת מנהר עיר ונשב מקדם לעיר וישע לו שם ספרה ונשב
תחוליה בכל עד אשר יראה מה-יהיטה בעיר(o) וימנו יקוץ אל-הדים קיקון ויעלו מעל לוניה להיות צל
על-ראשו להצליל לו מרעתו וישמח יונת על-הkickון שmeta גודלה(z) וימנו האלהים תולעת בעלות
השומר למחנות ותור את-הkickון ושבש(h) ויענו קורת השם שיעמן אל-הדים חות קדים חרישית ותור
השומש על-ראש יונת ויתעלף ונשאלא את-נפשו למota ויאמר טוב ממעני מתחי(t) ויאמר אל-הדים אל-
yonah ההייטב תרה לך על-הkickon ויאמר היבר תרה לך עד-מאות(i) ויאמר יקוץ אתה מסתע על-
הkickon אשער לא-עמלתך ולא גדלוך שבן-לילה היה ובן-לילה אבד(iא) ואני לא אחים על-כיתה
העיר הגדולה אשר יש-בה הרבה מושטים-עשירה רבו ארים אשער לא-ידע בירמיון לשמאלו ובכמה
רבה

(9) יונת פרק א פסוק א-ו וַיֹּאמֶר יקוץ אל-יונת בְּאַמְתִּי לאמור

(10) מלךים א פרק יז-(ו) וַיָּקְמוּ וַיָּלֹךְ צְרָفָתָה וַיָּבֹא אֶל-פִּתְחָה הָעִיר וַיָּפֹרֶשׂ אֲשֶׁר אֶל-מִקְה
מִקְשֶׁת עָצִים וַיָּקָרָא אֲלֹהִים וַיֹּאמֶר קח-יבא לִי מַעֲט-בְּמִים בְּכָל-וְאַשְׁתָּה(i) וַיֹּהֵי אָמֵר פְּדָבָרִים הַאֲלֵה
סְלִיה בְּרוּחָאשָׁה בְּעַלְתַּת הַבְּיִת יְהִי חָלוֹן תְּזַהֵּר מֵאַד עד אשער לא-בְּתוּרָה-בָּו בְּשָׁמָה (יכא) וַיִּתְמַזֵּד עַל-
הַלְּשָׁלַש פָּעָמִים וַיָּקָרָא אֲלֹהִים וַיֹּאמֶר יקוץ אל-ך תשב בָּא נְפָשָׁת-הַיָּלֵד הַזָּה עַל-קְרֻבוֹ (כד)
וַיֹּתְאַמֵּר הָאֲשָׁה אֶל-אֱלֹהִים עַתָּה זֶה יְזַעַתִּי בְּאֵישׁ אֲלֹהִים אֲתָה זֶה וְלֹא בְּאֵישׁ בְּפִי אַמְתִּי

(11) פרק י דרבנן אל-עד פרק לג רבי שמעון אומר מבחן צקה הפתמים עתידין לחיות. ומפני אמר
למדין, מאליהו התשיבו שהיה הולך מחר אל-הר וממערבה אל-מערבה, הולך לו לצרפת וקבלתו אשה
אלמנה בלבוד גוזל, אמרו של יונת היתה

(12) **תלמוד ירושלמי (וילנא)** מסכת מכות פרק ב הלכה ו - שאלו לחכמה חוטא מהו עונשו אמרו להם [משל] יג בא] חטאים תרדף רעה שאלו לנבואה חוטא מהו עונשו אמרה להן [יחזקאל יח ד] הנפש החוטאת היא תמות שאלו לקודשא בריך הוא חוטא מהו עונשו אמר להן יעשו תשובה ויתכפר לו

(13) **תלמוד בבלי** מסכת פסחים דף כד עמוד א-שבעה דברים בראו קודם שנברא העולם, ואלו הן: תורה, ותשובה, וגן עדן, וגיהנום, וכסא הכהood, ובית המקדש, ושםו של מיש

(14) **תלמוד בבלי** מסכת תענית דף טז עמוד א-וישבו איש מדרכו הרעה ומן החמס אשר בנסיבות. מי ומן החמס אשר בנסיבות? אמר שמעאל: אפילו גזל מריש ובנאו בבירה - מתקע כל הבירה כולה ומছזר מריש לבعلיו

(15) **תלמוד ירושלמי (ונציה)** מסכת תענית פרק ב דף סה טור ב /ה"א-וישבו איש מדרכו הרעה ומן החמס אשר בנסיבות אמר רבי יוחנן מה שהיה בכספי ידיהם החזירו מה שהיה בשידה תיבת ומגדל לא החזירו

(16) **שמות פרק ז פסוק ג**
וארاء אל אברהם אל יצחק ואל יעקב באל שדי ושמי יקוק לא נודעתי להם:

(17) **רש"י**
לא נברתי להם במדת אמתות שלי... שהרי הבטחות ולא קיימות:

(18) **Rabbi Ezra Bick- In His Mercy: Understanding the Thirteen Midot Chapter 6**
In God's essence, of course, there is no gap at all between His will or promise and their actual fulfillment ...According to Rav Hutner, the attribute of Emet is the equation of future and present. The future grants retroactively to the present the value of that which grows out of it. Future good redeems the present evil, for in the eyes of the merciful God who is Rav Emet, the future good is already present

(19) **קצת החושן הקדמה-ובמדרשת בראשית רבבה אמר ר' סימן בשעה שרצה הקב"ה לברוא את האדם נעשו מלאכי השרת בתות כתות מהם אומרים יברא ומהם אומרים בו' שנאמר חסד ואמת נפגשו חסד אומר יברא שכלו מלא חסדים ואמת אומר לא יברא שכלו מלא שקרים בו' מה עשה הקב"ה נטל אמת והשליכה ארצה שנאמר ותשלך אמת ארצה אמרו לפניו רבש"ע אתה מבזה תכשיט שלך אמר הקב"ה רצוני שתעלה אמת מן הארץ.**

Before the world's creation, there was only an absolute value- God_- and nothing can be added to an absolute value. There was thus no concept of development, no process of adding something of value, of creating something better in a world that

is not absolute goodness. God therefore created an imperfect, faulty, and deficient world in which human beings can use their free will to create goodness where none existed before...God created the world in order to achieve the value of progress towards perfection, in addition to the value in that which is perfect and absolute. There is value in the fact that the human being, in his state of imperfection, progressively draws closer to absolute truth. This value has no place in the world of the angels, the realm of objective truth exists there at the highest level, but is static and frozen.... Emet is an absolute, zealous, and uncompromising attribute. Emet is such a harsh attribute of justice that it not only sentences the sinner to annihilation, it also would prevent the possibility of man's creation in the first place. Rav Emet , however, is the attribute of increasing truth, truth that grows, rises and emerges. Rav Emet justifies the existence of the wicked, as it finds value even in the state of evil as the ground from which good can develop in the future.... If a certain present condition leads to a better future, then there is value even in the corrupted present, as it forms the basis for growth. From the perspective of absolute value, we would certainly prefer that the present condition not exist at all. In our world view, of course, there is good and there is evil, and choosing evil is evil. But from the viewpoint of the value of progression and process, there is value in beginning from a state of imperfection in order to reach the point of repentance in the future

זכרונות
 (20) אַתָּה זֹכֵר מְעֻשָּׂה עוֹלָם, וַיַּזְקִדֵּבּ לִצְׁוֹרִי קָדָם. לְפָנֶיךָ גָּלַל
 בְּלָל תְּعִלוּמֹת, וְקָמוֹן בְּסֶתֶרוֹת שְׁמְבָרָאשִׁית.
 פִּי אֵין שְׁכָנָה לְפָנֶיךָ כִּסֵּא כְּבוֹדךָ, וְאֵין נִסְתָּר מִמֶּנֶיךָ עִינֵּיךָ. אַתָּה
 זֹכֵר אֶת בְּלָל הַמְּבָעֵל, וְגַם בְּלַחֲצָר לֹא נִכְחַד מִמֶּךָ. כְּבָל
 גָּלַל וַיַּדְעַ לְפָנֶיךָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, צוֹפֵה וּמַבִּיט עַד סָוף בְּלָל

رحم=رحم
 אדם=אדמה
 בהמה=בה מה

בבתחוב בתרתך: ויזכר
 אֱלֹהִים נָאָת נָתָן, וְאָת בְּלַסְטִיחָה וְאָת בְּלַהֲמָה אֲשֶׁר אָתָּה
 בְּפָנֶיךָ, וַיַּעֲבֹר אֱלֹהִים רֹוח עַל הָאָרֶץ, וַיַּשְׁבַּר הַמִּים¹. וַיֹּאמֶר:
 וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת נְאָקְתָּם, וַיַּזְכֵּר אֱלֹהִים אֶת בְּרִיתוֹ אֶת
 אֶבְרָקָם, אֶת יַצְחָק וְאֶת יַעֲקֹב². וַיֹּאמֶר: וַיַּכְרְתֵּי אֶת בְּרִיתִי
 יַעֲקֹב, וְאֶפְתַּח בְּרִיתִי יַצְחָק, וְאֶפְתַּח בְּרִיתִי אֶבְרָקָם אַזְפָּר,
 וְהָאָרֶץ אַזְפָּר³.

(21) יְלֹקֹט שְׁמֻעוֹן יוֹנָה רָמֶז תְּקַנָּא-מִיד נַפְלָוֹת עַל פָּנָיו וְאָמַר רַב ש"ע יְדֹע אֲכִי שְׁחַטָּאתִי לִפְנֵי
 מְחוֹל לְעוֹנוֹ שְׁבָרְחָתִי לִים שְׁלָא יִדְעַתִּי בְּחִגּוּרָתִן